

POSREDNO POZITIVEN ODMEV ZADEVE BORODAJKEWYCZ

Pretežna večina Avstrijcev je vendarle za Avstrijo

Merila, ki veljajo za druge, za Avstrijo vedno ne veljajo - Kaj je pokazala anketa, ki so jo izvedli pred nedavnim - Avstrija ni več »dežela, ki je ni nihče želel«

DUNAJ, aprila. — V dobi avstrijskih jubilejev — 20-letnice druge republike in 10-letnice podpisu državnega sporazuma, s katerim je po štiriletni zasedbi bila dosežena popolna neodvisnost — se more zdi čudna ugotovitev, da se današnji Avstrijci opredeljujejo — za Avstrijo, saj bi se mnogim zdelo povsem naravno in logično, da je prevalec določene dežele tej deželi tudi predan in bi zato tega ne bilo treba sploh poudarjati. Ko pa gre za vprašanje Avstrije, njenega zgodovinskega razvoja, ko gre za dogodek med obema vojnama, med zadnjo vojno in ko jo po njej, ko gre za določene tokove v povojnem obdobju itd. tedaj morda ni odveč takšno ugotovitev tudi poudariti. Se posebej ne, če je ta ugotovitev rezultat širše razpredenega mnenja in prepričanja, celo resnična posledica okrepljene nacionalne zavesti in ne le fraza, ki se ni postala resničnost, kajti tudi tu se včasih morejo slišati, kakršna je naslednja: »Mi govorimo po nemško, potemtakem smo Nemci, ker pa živimo v Avstriji, jo priznavamo kot državo. Kulturno - zgodovinsko, po tradicijah, čustveno pa smo prirodno vezani na Nemčijo in drugače niti biti ne more.«

Takšne in včasih tudi bolj ekstremne izjave so se slišale še posebej v času atere Borodajkewycz, to je tistega nacističnega profesorja, ki je do pred nedavnim povsem odkrito v svojih člankih ali s katedre pod plaščem univerzitetne avtonomije širil pronicavne in protijudovske ideje in hkrati zanikal Avstrijo kot nacionalno skupnost in podobne stvari.

Poleg svojih temnih plati je zadeva Borodajkewycz imela tudi nekaj pozitivnih momentov, ker je ponovno spodbudila razgovore o stopnji nacionalne zavesti sodobnega Avstrijca in o njegovi predanosti deželi, v kateri se je rodil in v kateri živi. Sicer pa je imela 20-letnica druge republike in 10-letnica državnega sporazuma brez dvoma še veliko bolj krepkih elementov, na osnovi katerih bi se dal napraviti določen obracun, s katerim bi poskušali ugotoviti, na kateri strani je sodobni Avstrijec. Tako je študijsko društvo za družbene znanosti izvedlo anketo med približno 1500 volilnimi upravičenci iz vseh političnih taborov, vseh pokrajin Avstrije in med pripadniki vseh državnih slojev in generacij. Eno od vprašanj, ki jih je anketa vzela v poštev in odgovori na katero so bili nedavno objavljeni, se nanaša tudi na to koliko prebivalci te dežele Avstrijo smatrajo za svojo domovino.

Anketa je pokazala, da se je večina anketiranih državljanov opredelila za Avstrijo. Sicer pa tudi avstrijski časopisi s tem v zvezi omenjajo to, da se je ogromna večina prebivalstva po 1954. letu opredelila za to državo in da druga republika, za razliko od prve, ni več »država, ki je ni nihče želel«. Končno približno 90 odst. avstrijskih volivcev daje svoje glasove koalicijskim strankam, ki so nosilci sedanje, nevtalne Avstrije.

Na vprašanje, za kaj bi se opredelili, če bi vam bila dana možnost živeti ali v Avstriji ali v Nemčiji ali v Švicu, se je 65 odst. anketiranih avstrijskih državljanov opredelilo za Avstrijo, 16 odst. je bilo za Švico, 14 odst. pa za Nemčijo; 6 odst. anketiranih pa ni imelo določenega mnenja. Za Švico in Nemčijo pa so se opredeljevali v glavnem mlajši ljudje, verjetno pod vplivom želje, da bi več zaslužili, ali pa pod vplivom težnje mladih ljudi po spremembah.

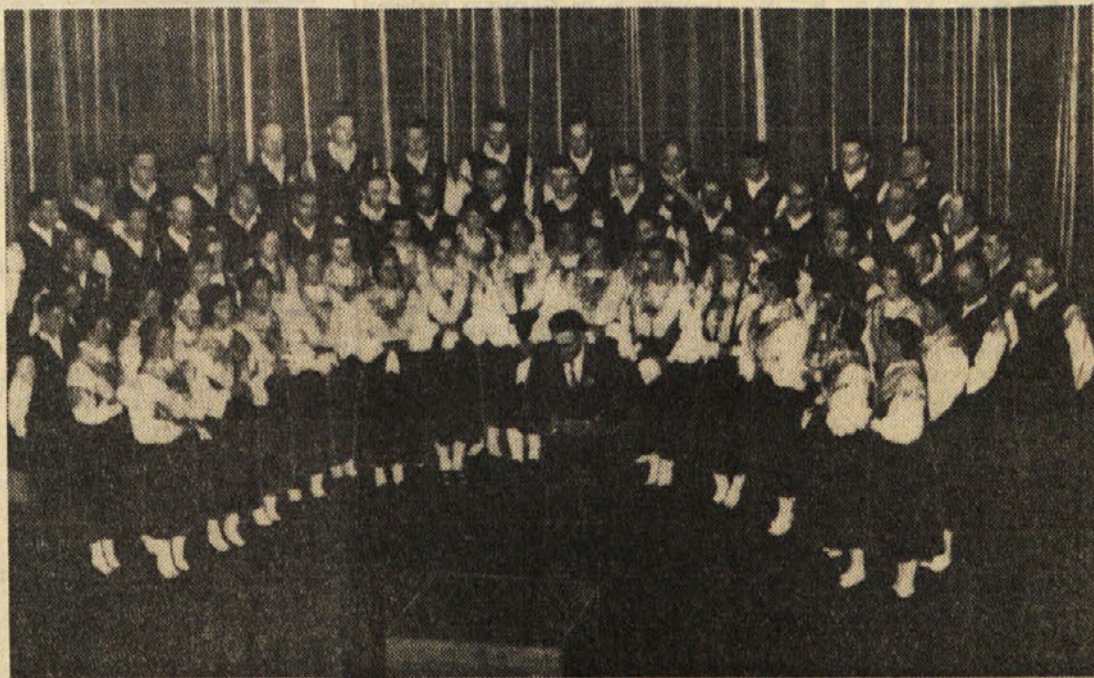
Nekateri trdijo, da so Avstrijci narod, drugi pa to oporekajo ali se temu odpovedujejo. Toda nekateri trdijo, da se Avstrijci šele sedaj začnejo postopoma čuniti kot pripadniki posebne narode posebne nacionalne skupnosti. Od tistih, ki jih je zajela že omenjena anketa, jih je 48 odst. odgovorilo, da so Avstrijci poseben narod, torej narod, 23. odst. pa jih je odgovorilo, da šele začnejo postopoma čuniti, da postajajo narod.

Kdaj se je začela med Avstrijci porajati nacionalna zavest? — je bilo naslednje vprašanje v tej anketi. Za odgovore pa so kot možnost bila prepuščena anketirancem na voljo razna razložila avstrijske zgodovine od pred leta 1918 do danes. Mnenja posameznikov so bila različna, vendar je največja skupina — okoli 40 odst. — tista, ki meni, da se je ta proces v obdobju od 1945. leta dalje, danes, v tem ko 17 odst. anketiranih meni, da se je to razvijalo neposredno pred oči, tako po letu 1918. Razen tega okoli 62 odst. tistih, ki so v tej anketi sodelovali, smatra, da so zadnja leta, to pomeni leta neodvisne Avstrije, tista doba, v kateri so prebivalci Avstrije najboljše živeli.

Mnenja samih 1500 volilnih upravičencev, jasno, ne smemo jemati kot dokončno in edino mero. Toda rezultati te ankete, ki so jo nekateri dunajski časopisi pozdravili, so vendarle značilni, so znak, da se Avstrijci v večini čutili Avstrijo in smatrajo se da se napredek dežele more pričakovati samo tedaj, četudi nadalje Avstrija ostane neodvisna in samostojna država. In, končno, tudi vlada ter vse tukajšnje stranke, če pustimo ob strani del volivcev in simpatizerjev tako imenovane »svobodoljubne stranke«, se odločno postavljajo na stran samostojne, neodvisne in nevtalne Avstrije. Vtis imamo, da je splošno prepričanje, da je Avstrija v zadnjih dvajsetih letih, še posebej po podpisu državnega sporazuma, dela vrsto dokazov o svoji življenjskosti, svoji državnosti. Potemtakem je treba pričakovati, da se bo, na temelju dosedanjih pozitivnih obračunov, tudi v bodoče nadaljevala politika utrjevanja nacionalne neodvisnosti, samostojne državnosti in nevtalnosti dežele.

NEDA POPOVIC

Prihodnjo nedeljo dobimo v goste slovenske pevske zборе iz Koroške

Slovenska prosvetna zveza prireja za prihodnjo nedeljo koncert slovenskih pevskih zborov, ki so v veliki dvorani v koroški Prosvetni zvezi. Koncert bo v Kulturnem domu in se bo začel ob 17. uri.

Po predvidevanjih strokovnjakov največjih podjetij Čez dvajset let bo na svetu 360 milijonov avtomobilov

Predvidevanja govore o naglem razvoju avtomobilske industrije V Italiji bo po predvidevanjih okoli petnajst milijonov vozil

Mnogo se govori o krizi avtomobilske industrije, kar velja samo za nekatere države, v drugih pa beležijo rekordno proizvodnjo. Avtomobilski strokovnjaki pa podrobno analizirajo tržišča in delajo prognoze za več let naprej. Tako so se v Detroitu v začetku letošnjega leta sestali predstavniki SAE (Society of Automotive Engineers) in med njimi so bili prisotni: Fernand Picard, ravatelj proučevalnega oddelka Renault, B. W. Bogan, tehnični ravatelj podjetja Chrysler, M. H. Cuen, tehnični ravatelj družbe General Motors, H. W. Johnson, ravatelj za raziskave pri Fordu, in R. H. Isbrandt, namestnik ravatelja oddelka za raziskovanja in proučevanja družbe American Motors.

Mnenja strokovnjakov se glede detajlov bodočih avtomobilov razlikujejo, soglasni pa so, da je mogoče delati samo dokaj kratke prognoze, ki se lahko nanašajo največ na razdobje dvajsetih let. Za izdelavo načrtov prototipa nekakega povsem novega tipa avtomobila pa je potrebnih od štiri do pet let in torej strokovnjaki predvidevajo bodočnost samo v okviru štirih novih generacij avtomobilov, odnosno štirih novih modelov.

Pri tem so si zastavili osnovno vprašanje: kakšen bo čez dvajset let svetovni položaj in to s stališča gospodarske moči in tržišča. Zgodovina nas uči, da ne moremo predvideti vojn, gospodarskih in političnih kriz, zaradi česar teh nepredvidljivih faktorjev neposredno ne upoštevajo. Po predvidevanjih bo 1985. leta na svetu pet milijard tristo milijonov prebivalcev, od česar odpade na zahodni svet okoli ena milijarda. Do sedaj se v nobeni državi ni bilo tržišča z avtomobili naslovljeno in so se naseljenosti najbolj približala ZDA, kjer odpade en avtomobil na 2,6 prebivalca. Strokovnjaki so proučili vse te faktorje in tudi naraščanje osebnih dohodkov ter prišli do zaključka, da bo krožilo po svetu 1985. leta najmanj 360 milijonov avtomobilov ali eden na petnajst prebivalcev, medtem ko znaša sedaj ta odnos en avtomobil na dvajset prebivalcev.

Te številke so za avtomobilsko industrijo zelo spodbudne, saj obstajajo zelo široke perspektive za osvajanje novih tržišč. Fernand Picard pa ugotavlja, da pomeni pomembno postavko že gola izmenjava izrabljenih avtomobilov. Po njegovih računih bo ta proizvodnja čez dvajset let dosegla 35 milijonov avtomobilov na leto ali 1,75-krat več kot znaša vsa sedanja proizvodnja. Že na tej osnovi računajo, da bo prostora za vsa podjetja avtomobilske industrije, vendar pa se prav ameriška industrija trudi, da zasede tržišča, ki se razvijajo, saj bo njen domači trg kmalu nasiten. Na osnovi teh predvidevanj bo v Italiji čez dvajset let krožilo okoli petnajst milijonov motornih vozil, medtem ko jih kroži sedaj nekaj nad pet milijonov.

M. H. Cuen, predstavnik družbe General Motors, pa je govoril o perspektivah raznih avtomobilskih podjetij in imajo po njegovem mnenju za oboroženo samo velika podjetja, ki storijo za potrebe tržišča v raznih državah.

H. W. Johnson pa pravi, da je treba avtomobil narediti po potrebi in zahtevah klienta in to tako, da avto s časom ne izgubi preveč na vrednosti. Različne novosti, in to tudi novosti, ki so pomembne za varnost na cestah, ne smejo vplivati na končno ceno. Na osnovi takih predvidevanj se ameriška avtomobilska industrija trudi ustvariti povsem mehaniziran avtomobil, v katerem ne bo več prestav, hoteli pa bi odstranili še volan.

V zvezi s številkami o velikem razvoju avtomobilskega prometa je tudi zelo pomembno vprašanje varnosti in ustreznega razvoja cestnega omrežja. To še zlasti v Evropi, kjer na tem področju nismo dosegli pomembnejših rezultatov. Po podatkih Organizacije združenih narodov so 1963. leta zabeležili v Evropi 62.846 primerov smrtnih avtomobilskih nesreč ter 1.712.353 nesreč z ranjenici; v ZDA pa je bilo okoli 40 tisoč smrtnih nesreč in 1,6 milijona ranjenih. Če upoštevamo gostoto avtomobilskega prometa, pa je v ZDA 5,2 smrtnih nesreč na 10 tisoč avtomobilov, v zapadni Evropi pa 15 smrtnih nesreč na 10 tisoč avtomobilov ali trikrat več.

Na pobudo reške revije «La Battana»

Opatijsko srečanje med jugoslovanskimi in ital. književniki

Na pobudo revije «La Battana», ki izhaja na Reki, bo od 6. do 9. maja letos v Opatiji prvo srečanje med italijanskimi in jugoslovanskimi književniki. Uvodno besedo bo v imenu italijanskih književnikov izrekel prof. dr. Giacomo Benedetti, književni kritik iz Rima, v imenu jugoslovanskih književnikov pa bo spregovoril Dobrica Cosić. Italijanski književnik in profesor na beograjskem vseučilišču dr. Eros Sequi, ki je dal pobudo za ta sestanek, je v zvezi s njim takole rekel glede teme razgovorov na tem sestanku književnikov dveh sosednih dežel.

Problem angažiranosti v književnosti je v bistvu tako star, kot je star obstoj kulturne dejavnosti, še posebej književnosti. Toda tolmačenja tega problema se stalno menja. Novejša datuma pa je tudi sam termin angažiranosti. In vendar po številnih diskusijah, pogosto celo potvorenih in tudi pragmatično-gulgarinih pristopih k problemom književnega ustvarjanja, bi se znelo zdati, da je predlog nekemu zborovanju pisateljev, naj diskutirajo o aktualnosti angažiranosti — dolgočasna zadeva.

Toda prav ta tema se bo našla pred italijanskimi in jugoslovanskimi književniki v Opatiji. V Opatiji se bodo sestali književniki, ki živijo in ustvarjajo v deželah z različno družbeno ureditvijo, hkrati pa ljudje, ki jih združuje ista humana in človečanska težnja do stalnosti, v katerih morajo književni ustvarjalci biti avantgardni pesniški umetniški glas ljudskih stremenj, tolmači ljudske stvarnosti in ustvarjalci te stvarnosti.

Zato je zelo zanimivo bližnje »srečanje« različnih, hkrati pa tudi skupnih pogledov na ta problem: ali bosta npr. Dobrica Cosić in Oskar Davidovi našli isti jezik kot Giacomo Benedetti, ali Petar Sedgini našli isti jezik kot Arrigo Benedetti? Kako posamezni pisec tolmači svoj poklic, svoje poslanstvo? V čem so razlike in v čem so sorodnosti? Verjetno je, da ni optatijsko srečanje ne bo našlo splošno veljavnih receptov. Resnično to ni niti cilj tega sestanka. Toda izmenjava izkušenj in pogledov je vedno plodna, celo ostre, pa se bo rodila, plod boljega medsebojnega spoznavanja in razumevanja.

Smemo bi prepričati v to, da se bo izkazalo, kako različne v jeziku in življenju ne motijo prijateljstva, kako ima književnik iz Srbije ali Hrvaške pogosto lahko, več sorodnosti s književniki iz Rima ali Milana kot pa s književnikom iz svojega kraja.

Tema optatijskih razprav ima svoje opravilo že v samih postavkah, na osnovi katerih deluje naša najmlajša revija — «La Battana», organizator tega srečanja in skromen most, ki so ga postavili tokovi: prijateljstva in poznanstev med dvema narodoma, ki ju spaja Jadransko morje. «La Battana» je majhen čoln, značilen za vzhodno in zahodno jadransko obalo. List «La Battana» pa išče podobnosti in prijateljstva med Italijani in Jugoslovani s posredovanjem kulture in književnosti; išče pač tisto razumevanje, ki je tudi ideal Italijanov, ki žive v Jugoslaviji, ki si ne želijo, da bi živeli na meji nerazumevanja, pač pa na križišču, skozi katerega se premikajo najbolj vitalne ustvarjalne pobude in dosežki enega in drugega naroda.

Ostalo povezano s prvo temo je tudi druga tema optatijskega srečanja in sicer tema o industrijski civilizaciji in tehniki književnega izraza. Tako Jugoslavija kot Italija naloženo menjata svoje običje in svoj način življenja. Bujni razvoj industrije, veliki premiki prebivalstva, izumrlost patriarhalne kmečke civilizacije, vse to nalaga književnemu ustvarjalcu nove naloge.

Dr. EROS SEQUI

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Okolje, v katerem delujete, ni preveč strnjeno. Odraža se to v uspehih. Prijateljstvo ali ljubljeno osebo. BIK (od 21.4. do 20.5.) Nekoliko previdnosti glede poslovnih sodelavcev ne bo odveč. Ne ožirajte se na tiste, ki so svoji. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Dobre perspektive, četudi se trenutno zdi, da bo šlo vse narobe. Priljubite nasvetom svojim najbližjim. RAK (od 23.6. do 22.7.) Nekdo vam je po posteno zagodel, zato se na to ustrezno pripravite. Ne predvidevajte zблиžanja z neko osebo. LEV (od 23.7. do 22.8.) Vse prošnje ure posvetite strokovni pripravi.

Obisk ali pismo iz tujine. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Računajte z zunanjo pomočjo, kar sami ne boste zmogli vsega. Povrnite vaših prijateljev vam ne bo pogodu. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne računajte s pomočjo, ki vam je bila nalanko obljubljena. Odpoveste se svojim čustvenim načrtom. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vi boste delo začeli, drugi pa ga bodo končali in želi uspeha. Ne spravljajte ljudi v slabo voljo. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Predstojniki bodo cenili vaše pobude in s tem se boste pri njih uveljavili. Ljubosumnost ni upravičena.

SREDA, 28. APRILA 1965	
Radio Trst A	7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Variacije na slov. motive; 11.35 Radio za šole; 11.55 Mali ansambli; 12.15 Brali smo za vas; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Prijateljske srečanja; 17.00 Ansambel Franco Russo; 17.25 Radio za šole; 17.45 Pesniški ples; 18.00 Vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost; 18.30 Slov. skladatelji; (Marij Kogoj); 19.15 Higiene in zdravje; 19.30 Takavali vas bodo; 20.00 Sport; 20.35 Orkester Trst; 21.00 Simf. koncert; v odmoru: Nov. pesniški rod; 22.20 Večer v Neaplju; 23.00 Pevci.
Trst	12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Offenbachova opera «La Perichole»; 2. deljanje; 14.05 Trstski motiv; 14.25 Drobci iz domače zgodovine; 14.55 Kvintet «New Harlekin».
Koper	7.15 Jutranja glasba; 8.00 Vokalni ansambli; 8.30 Prenos RL; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Plošče; 14.00 Jug. pesmi in plesi; 15.00 Pripravljeni napravi; 15.45 Slov. narodne; 16.00 Otroški kotiček; 16.35 Simf. koncert; 17.45 Polke in valčki; 18.00 Prenos RL; 19.00 Kitaristi Al Cajola; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ritmi; 22.40 Iz Brahmsove sonate za violino in klavir.
Nacionalni program	8.30 Jutranja glasba; 9.10 Schumannove skladbe; 9.45 Pesmi le-
Radio Trst B	10.00 Opera antologija; 10.30 Sola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.25 Chopinova fantazija opus 49; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Solisti aha glasbe; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Skladbe G. Orlando; 17.25 Klavirsko in klavir; 18.05 Ital. umetnost; 18.20 Klavirske skladbe; 18.35 Slovi neapeljske melodije; 19.05 Kmetijska oddaja; 19.15 O morju in pomorskih; 20.25 Gounodov «Faust».
III. program	8.00 Jutranja glasba; 8.30 Pisanje glasbe; 8.55 Jul. de Palma; 10.35 Nova ital. pesni; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Ital. narodni plesi; 15.15 Izbrani motivi; 15.35 Paganinijevske skladbe; 16.00 Rapsodija; 17.00 Plošče; 17.35 Enciklopedija; 17.45 Pisanje glasbeni spored; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vasi izbranci; 20.00 Ljubla glasba; 21.00 Nove ladje; 21.15 Pesniki s plošč; 22.10 Glasba v večeru.
Ital. televizija	8.30 Sola; 16.45 Nova srednja Sola; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 20.00 Sportne vesti in Ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Iz fonoteke radia Koper; 18.45 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Mariborski komorni zbor; 20.20 Tako jo v Pragi; 20.40 Giordano; Fedora; 22.10 Nočni zvočni moraki; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.
Jug. televizija	16.50 Govorimo po rusko; 17.10 Učimo se angleščine; 17.40 Film za otroke; 18.00 Silke sveta; 18.25 Obzoriki; 18.45 Dosežki znanosti in umetnosti; 19.15 Opa skozi stoletja; 19.45 Prvomajske čestitke; 20.00 Dnevnik; 20.35 Lirika; 20.45 Deset zadetkov; 22.00 Kulturna panorama; 22.40 S kongresa ZK Hrvatske; 23.00 Obzoriki.

